

KRAFTLEDNINGEN VID MAJROPARKEN

Magnetfält finns överallt där det finns elektrisk ström.

Högspänningsledningar är en av de mer iögonfallande källorna till magnetfält. Men magnetfält finns också kring rakapparater, hårtorkar, TV-apparater, spisar, kopiatorer, pendeltåg m m.

Magnetfältet från en hårtork, brödrost, rakapparat kan vara i samma storleksordning som nära en kraftledning. Från en hårtork behöver man bara avlägsna sig några decimeter, emedan man behöver avlägsna sig 30-50 meter från kraftledningen för att magnetstyrkan skall nå samma nivå.

Finns det då några hälsorisker med de magnetiska kraftfälten? Som vanligt finns det olika åsikter mellan forskare. Det finns undersökningar som inte alls visar något samband med t ex magnetfält och hälsorisker och andra undersökningar där ett visst samband finns.

Den normala årsrisken för vissa former av cancer bland barn är fyra fall på 100.000. Det ger 70 fall i Sverige varje år. Sju av tio överlever. Vissa forskningsresultat pekar på att antalet fall kan öka med ytterligare fyra fall på 100.000 (0,004 %) för barn som bor alldeles intill kraftledningar.

Vill man jämföra med andra risker, så vet vi att ca 400 barn får svåra trafikskador varje år - risken är tjugosex svårt skadade på 100.000 barn.

Trots ovannämnda kommer man från Svenska Kraftnät att göra en sk fasskiftning under våren 1995 vilket kommer att minska magnetfältet med mer än 50 %. Efter åtgärd beräknas magnetfältet minska från ca 0,7 mikrotesla till ca 0,2 mikrotesla vid närmast belägna husfasad. I Majroparken ligger närmaste husfasad över 35 m från ledningen.

Vad står då 0,2 mikrotesla för? Enligt Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialsstyrelsen och Statens Strålskyddsinstitut är t ex magnetfältet upp till 0,2 mikrotesla en meter från en TV-apparat. Intill spisen har vi upp till 3 mikrotesla och en meter från spisen upp till 0,2 mikrotesla. Vid matlagning har vi m a o upp till 15 gånger högre magnetfält än intill husfasaden. Förutsättningen för projektet är således att magnetfältet från kraftledningen ej får överstiga det magnetfält som normalt alstras i en bostad av hushållens egna apparater och belysning.

Elsäkerhetsverket har kommit fram till att några negativa hälsoeffekter vid exponering för kraft-frekventa magnetiska fält upp till 50 mikrotesla dittills ej kunnat beläggas. Trots detta rekommenderar man för säkerhets skull att nya skolor, daghem, lekplatser o.d. inte bör läggas så nära kraftledningar att magnetfältet översteg 0,2-0,3 mikrotesla. Elsäkerhetsverket har ej funnit några skäl att ompröva denna rekommendation. Värdet 0,2 mikrotesla är också godkänt av Stockholms Miljöförvaltning under hösten 1994.

Källor

ELFORSK: När Du bor eller vistas intill en större kraftledning.
 DN Brännpunkt: Anders Ahlbom och Maria Feychting (Karolinska Institutet).
 Magnetfält: Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen och Statens Strålskyddsinstitut.

Johnny Kellner

För mer information om kraftledningen:

Eva Bergius
 Svenska Kraftnät
 Tfn 08-739 7811